

**Posudek bakalářské práce Ivety Pastyříkové:
*Animum tali ratione tenere. Komunikační strategie v I. knize
Lucretiova naučného eposu De rerum natura***

Iveta Pastyříková si pro závěrečnou práci zvolila téma, které je velmi náročné samo o sobě, pro práci bakalářskou tím spíše. Je to ovšem problematika zajímavá a v posledních letech klasickými filology i poměrně často zkoumaná. Zájem byl vyvolán mimo jiné i tím, že je možné zde uplatnit nové metody a jednotlivá díla tak zkoumat z aspektů ještě neprobádaných. Také analýzy literární komunikace a komunikačních strategií, v oblasti moderních literatur užívané řadu let, vstoupily do klasické filologie teprve nedávno a je rovněž třeba připomenout, že takto se v české klasické filologii Lucretiovou epickou básní dosud nikdo nezabýval. Odhodlání kol. Pastyříkové pokusit se aplikovat tento postup na jedno z nejvýznamnějších děl římské literatury je o to záslužnější. Rozměr práce i volba metody krystalizovaly sice delší dobu, ale předložená BP svědčí o tom, že rozvažování se vyplatilo.

V tištěné podobě má BP 97 stran a je vybavena všemi požadovanými náležitostmi. Opírá se o celkem 72 titulů odborné literatury, z toho se 46 titulů vztahuje k oblasti antické literatury a kromě jediné výjimky jsou to publikace cizojazyčné (něm., angl.), ostatní spadají do okruhu literární teorie.

Téma BP autorka promyšleně koncipovala tak, že postupuje od obecnějších otázek týkajících se jednak metody, jednak širšího kontextu zvolené části díla (kap. I), k detailní analýze relevantních částí I. knihy (kap. II). V úvodu (s. 9-10) autorka vymezuje téma, formuluje základní otázky a stručně informuje o volbě metody. Chce se zaměřit „zejména na problematiku subjektů podílejících se na literární komunikaci a s tím spojenou otázkou komunikačních rovin“ (s. 10).

Hlavní části BP, jak bylo naznačeno, tvoří dvě rozsáhlé kapitoly. První z nich (DRN v komunikační perspektivě, s. 11-35) je věnována především teoretickým otázkám a kritickému pojednání metod, které přicházejí v úvahu. S ohledem na vybraný text a zaměření práce probírá autorka poctivě řadu přístupů českých i zahraničních teoretiků (viz seznam literatury) a rozhoduje se pro základní model zvrstvené komunikace (viz schéma, s. 23). V poslední části kapitoly se pak diplomantka ještě ve dvou subkapitolách zabývá širšími otázkami kompozice celého díla a strukturou první knihy. Důležité je, že je si stále vědoma specifického charakteru

Lucretiova díla jakožto díla básnického a usilovnost, s jakou hledá možnosti aplikace, resp. modifikace metodologických přístupů vhodné pro antickou didaktickou epiku, je mimořádná a dobře vyjevuje autorčinu samostatnost a invenci.

Druhá kapitola (*Animum tali ratione tenere*: komunikační strategie v první knize DRN, s. 35-90), která je vlastním jádrem práce, přináší v celkem deseti subkapitolách a v mnoha dalších podřazených oddílech velmi detailní rozbor těch míst, které autorka z hlediska komunikační strategie považuje za významná. Rovněž v těchto kapitolkách si diplomantka velmi dobře poradila s odbornou literaturou; teprve po kritickém posouzení se přiklání k dosavadním názorům, nebo – v případě nesouhlasu – přináší názor vlastní (např. diskusi s názory M. Gale na epikurejskou poetiku, s. 35-36, s Ch. Segalem o vývoji praeceptoru, s. 50-51; posouzení koncepce podoby adresáta u Volkové a Galeové vede k argumentačnímu rozboru a předložení vlastních návrhů řešení, s. 70-75). Za velmi zdařilý a přesvědčivý považuji např. rozbor známé pasáže I 62-79, podobně také precizní interpretaci obětování Ifigenie (I 80-101, s. 55-57). Filologicky důkladný je rovněž výklad o jazykových prostředcích strukturace výkladu (s. 51-53). Autorka prokázala v této kapitole nejen porozumění nesnadnému textu a schopnost kriticky pracovat s odbornou literaturou, ale i jemný cit pro literární analýzu a chápání intratextuálních souvislostí. Pozitivně hodnotím i to, že diplomantka velmi pozorně a uvážlivě zachází s literárním dílem v jeho nedílnosti a mnohovrstevnatosti, přiměřeně si všímá extratextových okolností, vnímá filozofickou podstatu eposu, připomíná souvislosti epikurejské fyziky a etiky.

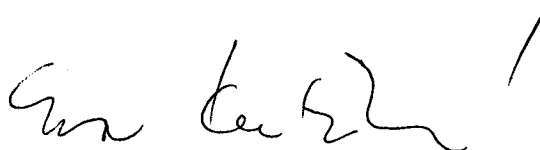
Výsledky shrnula autorka v Závěru (s. 91n.). Resumuje zde předcházející rozbor, ale domnívám se, že jsou až příliš skromné a odpovídají spíše stručnému shrnutí než prezentaci závěrů dosti rozsáhlé práce.

Vážnější připomínky nemám. V rozvržení práce bych váhala, zda oddíl 1.3 nezařadit za subkapitolu 1.1.2 – DRN v tradici didaktické poezie. Poněkud příkrý mi připadá přechod mezi odstavci 1 a 2 na s. 83. Bylo by i možné se ještě zamyslet nad interpretací v. I 922nn., zejména nad *acri percussit thyrsu*. Některé poznámky mohly být vřazeny přímo do textu (např. pozn. 160 a 161). V seznamu literatury je obvyklé uvádět i překlady. Velmi oceňuji, že u obhajoby této BP je možné diskutovat především o názorech, nikoli o chybách.

Velmi pravděpodobně spěch při dokončování práce způsobil, že v textu zůstalo poměrně dost tiskových chyb, z nichž některé pak sekundárně (?) získávají i charakter chyb pravopisných (pasáže umožňují, aby se *stali samy ... a obývali ...*, s. 31; *ztvrdit* snad místo *stvrdit* nebo *potvrdit*, s. 35),

„vydařené“ jsou *statně* (s. 67) místo *ostatně*; *ehrbuch* (s. 92) místo *Lehrbuch*. Kapitola 2.10.3 je v obsahu nazvána jinak než uvnitř práce (s. 80). Nesprávná je vazba *konvenovat ... se skutečností* (s. 74). Přesto jsou to však drobnosti, celkově je práce napsána velmi kultivovaně a způsobem, který zcela odpovídá nárokům odborného stylu.

Uvedené drobné výtky nesnižují samu hodnotu BP, proto mohu konstatovat, že Iveta Pastyříková splnila zadání bakalářské práce. Práce celkově svědčí o tom, že diplomantka se velmi dobře orientuje i v obtížném latinském textu, že umí samostatně a kriticky pracovat s odbornou literaturou a že je schopna i koncepčně zvládnout poměrně složitou problematiku. BP I. Pastyříkové podle mého názoru přináší řadu nových dílčích poznatků, a tak nejen rozsahem, ale především způsobem zpracování přesahuje požadavky kladené na bakalářskou závěrečnou práci. Z uvedených důvodů považuji předloženou BP za velmi dobrý podklad pro obhajobu a navrhuji, aby byla hodnocena stupněm výborně.

Doc. PhDr. Eva Kuťáková, CSc.

V Praze 26.8.2012